

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltoft 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Dato: 30 APR. 2007

J.nr.: 2003-1074-628
Sagsbehandler: PK3/JE
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 68

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Retsudvalget
REU alm. del - Bilag 523
Offentligt

+ opfølgingsrapport

Vedrørende inspektion af Anstalten for domfældte i Ilulissat

Jeg sender hermed et uhæftet eksemplar af opfølgingsrapport nr. 3 af dags dato vedrørende inspektion den 22. maj 2003 af Anstalten for domfældte i Ilulissat. Jeg vil til samtidig modtagelse sende et eksemplar af rapporten elektronisk til Retsudvalget.

Som det fremgår af sidste side i rapporten, er rapporten tillige sendt til Anstalten for domfældte i Ilulissat, Grønlands Politi, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og de anbragte i anstalten.

Som det endvidere fremgår af rapporten, betragter jeg herefter inspektionssagen som afsluttet.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

den 22. maj 2003

Den 16. juli 2004 afgav jeg en endelig rapport vedrørende inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat den 22. maj 2003, den 5. april 2005 afgav jeg en opfølgingsrapport, og den 27. oktober 2006 afgav jeg opfølgingsrapport nr. 2. I opfølgingsrapport nr. 2 bad jeg den ledende anstaltsleder i Grønland, Politimesteren i Grønland og Direktoratet for Kriminalforsorgen om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg har herefter modtaget oplysninger mv. af 10. december 2006 fra den ledende anstaltsleder. Politimesteren i Grønland har i en udtalelse af 11. december 2006 henholdt sig til det som den ledende anstaltsleder har anført. Jeg har desuden modtaget en udtalelse af 26. januar 2007 fra Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 2. Regelgrundlaget for anbringelse i anstalt i Grønland

Politimesteren i Grønland sendte mig den 8. juni 2006 en ny bekendtgørelse om anstaltsophold i Grønland vedlagt 13 mere detaljerede ”bestemmelser om anstaltsophold i Grønland”.

Jeg noterede mig i opfølgingsrapport nr. 2 (af 27. oktober 2006 som allerede nævnt) at politimesteren ville orientere mig (igen) når den nye anstaltsbekendtgørelse og detailbestemmelserne var blevet oversat til grønlandsk og herefter sat i kraft.

Politimesteren i Grønlands brev af 11. december 2006 omhandler alene beskæftigelsesforhold mv. i anstalterne i Grønland.

I rapporten om inspektionen den 20. august 2006 af Anstalten for domfældte i Nuuk (af 8. februar 2007) har jeg anført følgende om dette spørgsmål:

”Det er i bekendtgørelsen og detailbestemmelserne angivet at reglerne træder i kraft den 1. juni 2006, men i brevet af 8. juni 2006 har politimesteren anført at reglerne først træder i kraft når de er oversat til grønlandsk, og at politimesteren på dette tidspunkt (igen) vil orientere mig. Fremsendelsen af reglerne den 31. juli 2006 omfatter tillige oversættelser til grønlandsk, men det er fortsat i reglerne (også de grønlandske) anført at de træder i kraft den 1. juni 2006.

Jeg anmoder om oplysning om hvornår bestemmelserne er (kundgjort og) trådt i kraft.”

Jeg har endnu ikke modtaget svar fra Grønlands Politi. Der er (nu) efter min opfattelse behov for en hurtig afklaring af ikrafttrædelsen af de nye regler.

Ad pkt. 4.1-4.4. Beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland, beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og for anstaltssektoren som helhed og etablering af egentlige beskæftigelsesfaciliteter/-projekter i anstalterne

Jeg konstaterede i opfølgingsrapport nr. 2 at jeg hidtil havde misforstået direktoratets anvendelse af begrebet ”egentlig beskæftigelse”, og at begrebet ikke alene omfatter de anbragte som er beskæftiget ude i byen, men også de anbragte som er beskæftiget i anstalten.

Jeg beklagede i opfølgingsrapporten denne misforståelse, men påpegede samtidig at direktoratet burde have gjort mig opmærksom på misforståelsen der klart har fremgået af mine tre rapporter.

I opfølgingsrapport nr. 2 bad jeg den ledende anstaltsleder om at oplyse hvilke krav der stilles til beskæftigelsens tidsmæssige omfang for at medregne denne til "egentlig beskæftigelse", og om begrebet kan sidestilles med begrebet fuldtidsbeskæftigelse som også har været anvendt i sagen.

Jeg bad endvidere om den ledende anstaltsleders bemærkninger i øvrigt og om bemærkninger også fra politimesteren og direktoratet til det som jeg havde anført.

Den ledende anstaltsleder har bl.a. oplyst følgende:

"I anstalterne i Grønland beskæftiges (eller aktiveres) domfældte med arbejde eller uddannelse hos eksterne arbejdsgivere, arbejde eller undervisning i anstalterne og ved deltagelse i uddannelsesaktiviteter andre steder end i anstalterne.

Der skelnes ikke mellem aktiviteter der foregår eksternt og internt i anstalterne f.s.v.a. den indholdsmæssige værdi. Ved tildeling af aktiviteter til domfældte, vurderes i hvert enkelt tilfælde den domfældtes behov og kompetencer, de muligheder der på det givne tidspunkt er for at anvise en egnet aktivitet samt de forhold den konkrete domfældte pt. opholder sig under – herunder de friheder og begrænsninger der er."

Den ledende anstaltsleder har endvidere oplyst at det ikke er anstaltssektoren i Grønland (men Direktoratet for Kriminalforsorgen) der anvender begrebet "egentlig beskæftigelse", og at anstaltssektoren i Grønland ikke sondrer mellem korterevarende aktiviteter og aktiviteter der tidsmæssigt og indholdsmæssigt forbindes med et "almindeligt job".

Den ledende anstaltsleder har endvidere anført:

"... når beskæftigelse udelukkende forbindes med arbejde der tidsmæssigt svarer til arbejde på fuld tid er det udtryk for en særdeles konservativ tankegang, som det er forkert at anvende i sammenhæng med aktivering af domfældte i anstalterne".

Efter den ledende anstaltsleders opfattelse bør kvaliteten af de aktiviteter der tilbydes de indsatte måles i forhold til den enkelte domfældtes behov, snarere end det man traditionelt forbinder med "rigtigt arbejde 40 timer om ugen". Efter den ledende anstaltsleders opfattelse bør "al aktivitet af beskæftigelses- eller uddannelsesmæssig karakter" medregnes i opgørelsen over aktiviteter i anstalterne – "uanset udstrækningen af en domfældts aktivering".

Direktoratet har beklaget at have "medvirket til misforståelse af begrebet egentlig beskæftigelse", og direktoratet har – lige som Politimesteren i Grønland – henholdt sig til den ledende anstaltsleders udtalelse. Direktoratet har endvidere oplyst at man, for ikke at vægte nogle beskæftigelses- og aktivitets-tilbud som værende bedre end andre, har valgt at ligestille alle tilbud og udelukkende betegne dem som beskæftigelse.

Jeg har noteret mig direktoratets beklagelse.

Jeg har noteret mig den ledende anstaltsleders betragtninger som jeg i og for sig i vidt omfang er enig i. Når jeg har anvendt begrebet "egentlig beskæftigelse" – og når jeg har lagt og lægger megen vægt på at det kan opgøres i hvilket omfang det lykkes for anstalterne i Grønland at holde de anbragte i anstalterne, og herunder navnlig de domfældte, "egentligt beskæftiget" – skyldes det at den grønlandske anstaltssektor har haft og fortsat har dette som mål, jf. den grønlandske kriminallovs § 103 (og Den Grønlandske Retsvæsenkommissions betænkning 1442/2004, pkt. 6.7.1.).

Jeg forstår at det fortsat vil være muligt at kunne foretage en sådan opgørelse.

Om spørgsmålet om egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland anførte jeg i opfølgingsrapporten – med en henvisning til inspektionsrapporten – følgende:

"Jeg bad Direktoratet for Kriminalforsorgen om at oplyse om – og i givet fald på hvilken måde – der er fulgt op på planen om at udarbejde egentlige beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter og en samlet beskæftigelsesplan for hele Grønland.

Direktoratet har anført følgende:

'Direktoratet kan henholde sig til besvarelsen fra anstaltslederen i Ilulissat samt de uddybende bemærkninger fra den ledende anstaltsleder dels om beskæftigelsen i Ilulissat dels om ansættelsen af en beskæftigelseskonsulent pr. 1. oktober 2004.

Det fortsatte arbejde med udarbejdelse af beskæftigelsesplaner for de enkelte anstalter samt for hele Grønland vil blive forankret hos beskæftigelseskonsulenten.'

Den ledende anstaltsleder har oplyst at den pågældende beskæftigelseskonsulent er ansat pr. 1. oktober 2004, og at det bliver beskæftigelseskonsulentens opgave at varetage den overordnede koordination og udvikling af beskæftigelses- og uddannelses tilbud til de anbragte i de grønlandske anstalter.

Jeg har noteret mig det oplyste."

I opfølgingsrapport nr. 2 gentog jeg mit spørgsmål idet jeg samtidig bemærkede at beskæftigelseskonsulenten (da) havde været i stillingen i to år.

Jeg oplyste endvidere at jeg fra inspektionerne i august måned 2006 af (bl.a.) anstalterne for domfældte i Nuuk og Qaqortoq var opmærksom på at beskæftigelseskonsulenten havde sagt sin stilling op pr. 1. oktober 2006, og jeg bad i opfølgingsrapport nr. 2 (af 27. oktober 2006) om oplysning om situationen med hensyn til besættelse af stillingen som beskæftigelseskonsulent.

Den ledende anstaltsleder og direktoratet har oplyst at stillingen som beskæftigelseskonsulent opretholdes i Anstaltssektoren i Grønland – også i fremtiden, at den nuværende beskæftigelseskonsulent, der skulle være stoppet pr. 1. oktober 2006, fortsætter i stillingen indtil der er udnævnt en afløser for ham, og således at der sker et vist overlap med henblik på at bevare den erfaring som er indvundet på området.

Direktoratet har endvidere oplyst at stillingen som personale- og beskæftigelseskonsulent på tidspunktet for direktoratets udtalelse (den 26. januar 2007) var ”opslået med henblik på snarlig nybesættelse i stillingen”.

Jeg forstår dette således at der er tale om et genopslag.

Direktoratet har endvidere oplyst at direktoratet i forbindelse med den nuværende ledende anstaltsleders tiltræden, og – især – ved personale- og beskæftigelseskonsulentens tiltræden, har åbnet for en vis metodefrihed til udvikling af beskæftigelsen i anstalterne i Grønland.

Direktoratet har oplyst at der efterfølgende er indført den nugældende planlægning, hvor der bliver opstillet mål og handleplaner for hver enkelt anstalt på gennemførelse af såvel beskæftigelses- som fritidsaktiviteter.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Den nugældende planlægning er nærmere beskrevet i pkt. 4.1. i rapporten (af 8. februar 2007) om inspektionen den 20. august 2006 af Anstalten for domfældte i Nuuk.

Om behovet for egentlige beskæftigelsesfaciliteter og beskæftigelsesprojekter har den ledende anstaltsleder anført at etablering af sådanne faciliteter og projekter i et vist omfang vil kunne medvirke til aktivering af flere af de anbragte – og herunder tilbageholdte – men at det ikke er realistisk at tro at alle anbragte der ikke er beskæftiget på anden måde, vil kunne aktiveres herigennem.

Den ledende anstaltsleder har endvidere anført følgende:

”Det er væsentligt at understrege, at etablering af sådanne aktiviteter vil medføre omfattende om- og udbygninger samt tilførsel af

personaleressourcer i væsentligt omfang. Anstaltssektoren finder det ikke realistisk at 'importere' arbejdsopgaver og projekter til anstalterne, som det kendes fra Danmark, men finder at aktiveringen bør tage udgangspunkt i de forhold der gør sig gældende lokalt og de ressourcer der er mulighed for at trække på.

Afslutningsvis skal nævnes, at etablering af fysiske forhold i anstalterne til beskæftigelsesaktiviteter er beskrevet i Retsvæsenkommissionens betænkning. Det forventes, at disse bygningsændringer sker i forbindelse med implementeringen af forslagene i betænkningen. Dette kræver selvfølgelig i første omgang en politisk godkendelse af forslagene i betænkningen."

Direktoratet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det som den ledende anstaltsleder og direktoratet har anført.

Om det videre arbejde på grundlag af Retsvæsenkommissionens betænkning har jeg i rapporten om inspektionen den 20. august 2006 af Anstalten for domfældte i Nuuk anført følgende:

"Der er endnu ikke fremsat lovforslag på baggrund af retsvæsenkommissionens betænkning. Justitsministeriet har i et svar på spørgsmål nr. 20 af 13. oktober 2006 fra Folketinget Retsudvalg oplyst at ministeriet forventer at kunne sende udkast til en ny kriminallov og en ny retsplejelov for Grønland til høring hos Grønlands Hjemmestyre i marts 2007 med henblik på at Grønlands Landsting kan behandle udkastene under landstingets forårssamling. Justitsministeriet forventer herefter at kunne fremsætte lovforslag for Folketinget i begyndelsen af folketingssamlingen 2007-2008."

Jeg foretager mig på det foreliggende grundlag ikke mere vedrørende beskæftigelsesforholdene i anstalterne i Grønland generelt, men afventer resultatet af arbejdet i Grønlands Landsting og Folketinget på grundlag af betænkningen.

Opfølgning

Jeg betragter hermed sagen om inspektionen af Anstalten for domfældte i Ilulissat for afsluttet.

Underretning

Denne opfølgingsrapport sendes til Anstalten for domfældte i Ilulissat og de anbragte i anstalten, til Grønlands Politi, Den ledende anstaltsleder i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Grønlandske Kriminalforsorgsnævn, Justitsministeriet og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef